

A szegedi országos ünnep legcsodálatosabb élménye: Dohnányi „Szegedi miséjének” premierje

A hercegprimás ünnepélyes szentmiséje

(A Délmagyarország munkatársától.) Zivataros éjszaka után kitisztult az égbolt. Fény és disz, fegyelem és rend a Templom-téren, ahol ezrekre menő tömeg várta kora reggel óta a felvonulást. Halk vezényszavak ritmusa hatott csak át az áhitattal, türelemmel sorakozó emberfalon. Impozánsan nyilvánult meg a város ünnepének fegyelmezett előkészítése. A fogadalmi templom nagy óráján a mutató még nem állt a reggeli 9 órán, a kócsagtollas, drága prémes, villanó selyemben, drága suj-

zésű, dekoratív ruhájában, amely a céhek középkori divatjának utánérzéséből születhetett, Rerrich Béla, a Templom-tér tervezője és Kertész K. Róbert, a művészeti államtitkár. Civilben Huszár Károly, Pallavicini Alfonz örgróf.

A templomba,

a szentélybe elsőnek Várhelyi József prelátus érkezett meg lila palástjában. Közvetlen utána, jó korán, József főherceg jött marsallbottal

A hercegprimás Glattfelder püspök társaságában elhagyja a fogadalmi templomot.

tásban, bársonyban, ékszerben tündöklő diszmagyaros urak lassan már gyülekeztek. Parfömök áradtak. Közben a téren kitüntetett, darutollas vitézek vonultak át katonai rendben.

Az árkádok ivein túl nagy mozgolódás, a tömeg hajlongott a kapu felé, ahol robogó kocsisortól követve a kormányzó érkezett a püspöki palotába.

Negyedféltkor

sisakos rendőrök elállták a templom főbejárata előtti utat. Izgalmas percek. Sápadt, robotos emberek arcán nagy felbuzdulás, duzadó öröm, hogy jelen lehetnek a város fogadalmának beváltását ünneplő lelkesedés zajában és forgatagában. Mind sűrűbb és sűrűbb gyűrű veszi körül a templomot. Mindenki özönlik a bejáratok felé. Fotóriporterek gépe szakadatlanul kattog, fűrgé újságírók jegyzik a neveket, Bezegh-Huszágh, Ugron Gábor, a magyar egyetemek rektorai, dékánjai díszben, nyakékekkel, városok polgármesterei, főispánjai. Feltűnnek lila selymekben a vendégprelátusok, a püspökök, drága csipkéekkel miseingjükön. Érdekes, egyéni terve-

kezésben. Huszár Károly Almásy László társaságában érkezik. Most Várhelyi prelátus a papság élén a templom kapujába megy és hódolattal fogadja

az érkező kormányzót.

A zsufolt templomban feszült figyelem közben lassan a helyére kalauzolja a kormányzót. Közvetlenül a kormányzó után érkeznek Gömbös Gyula honvédelmi miniszter, Vértessy kabinetirodai főnök, gróf Klebelsberg Kunó, majd néhány perc múlva érkezik Wlaszts Gyula és Ernst Sándor népjóléti miniszter, Rassay Károly, Fáy kecskeméti főispán, Cicatricis Lajos volt főispán, felsőházi tag és nagyszámban, színes csoportokban a többi közéleti, társadalmi, egyházi és katonai előkelőség.

Már mindenki a helyén van, lázas, ideges várakozás, amikor Várhelyi prelátus a papság élén ismét a templom kapujába megy és hódoló tisztelettel fogadja

a hercegprimást,

aki balján Glattfelder csanádi püspökkel érkezik. Még néhány izgalmas perc, azután kialakul

a templom káprázatos képe.

A márványkorlátok belül, a szentélyben, a pompázatos főoltár jobb oldalán van a kormányzó emelvény. A kormányzó tengerenagyi uniformisban foglal helyet, mellette a szárnysegédek sora. Fölötte a páholyban foglalt helyet Horthy Miklósné Aigner Károlyné és Shvoy Kálmánné között. A páholyban tartózkodott Aigner főispán is.

A főoltár másik oldalán állott a hercegprimás trónusa, Serédi Jusztinián teljes főpapi díszben, közvetlenül mellette gróf Zichy Gyula kalocsai érsek és Glattfelder Gyula csanádi püspök.

A márványkorlátok belül jobb- és baloldalon két-két sor zsöllye. A főoltárra nézve a jobb-

oldalon ült bársonyfotelben József főherceg, mellette a felsőház és a képviselőház elnöke, Klebelsberg kultuszminiszter, Scitovszky Béla belügyminiszter és Gömbös Gyula. A második sorban gróf Károlyi Gyula, Huszár Károly. A másik oldalon sorakoznak a püspökök és a többi egyházi méltóságok sorai. Egymás mellett ülnék a váci, a veszprémi, székesfehérvári, pécsi püspökök, a második sor szélén ül Zadravetz István. Később itt kap helyet Haász István tábori püspök, aki a templom főbejárata előtt tábori misét pontifikált.

Közvetlenül a márványkorlátok kívül ülnék a többi katonai, polgári és közjogi méltóságok.

*Egészséges haj
titka*
ELIDA SHAMPOO
darabja 30 fillér.

gok. Itt ült Shvoy Kálmán a tábornoki karral, Bárcziházi Bárczi István miniszterelnökségi államtitkár, a főispáni kar, Kertész és Petri államtitkárok, a felsőházi tagok és országgyűlési képviselők, Bezegh-Huszágh budapesti főkapitány, Ripka Ferenc főpolgármester. Szinte lehetetlen sorra venni mindenkit a káprázatos pompában.

Legbelül a főoltárnál ül Somogyi polgármester, a város kegyuri székén, mellette foglal helyet Várhelyi prelátus, a templom plébánosa.

Mindenki a helyén van a templomban, amelynek főoltára fölötti kupolán szinte keleti, ázsiai színességben és ragyogásban a kalotaszegi népművészet remek motívumaiból megkomponált mozaik árasztotta a pompát. Márton Ferenc művében roppant szittyá erő és fényűző fantázia éled. A kis román ívek és mellékoltárok mögött misztikus világítás, sejtelmesség, a templomban pedig

patlanásig feszített várakozás.

Megszámlálhatatlan sokaság és példás szervezethez, kiválóan felépített rendszerben fenn tartott rend. Mindenki izgatott, alig néhány pillanat és felharsan az orgonán König Péter diadalmas Fanfar-Eccesacerdos-a. Néhány perc még, aztán megszólalnak

az ünnepi mise

első akkordjai. Dohnányi Ernő, a komponista hatalmas gesztussal inti be a 200 tagú énekkart az Introitus megkezdésére és a pályadíjnyertes mű kibontja szárnyait.

A Dohnányi-mise a nagy magyar komponista övrejében kimagasló szépséggel vezet. Modern hangzat, szellemes felépítés, öntudatosan formált művészet egyesül benne klasszikus tradíciókkal és mélységes áhitatba ringatja a szenvedőt, ujjongót, sorsüldözöttet és szerencsefiát. Dohnányi a mai kor gyermeke, zibongó árában él az újítás szellemének, miséjében mégis ősrégi igékkel kopogtat s hi-

A kormányzó a mise után távozik a templomból.

tében egyéni lesz az apostolok egyszerű szózatával. Felemelkedik az éghez, ahonnan inspirációját kapta és leborul. Miséjében valóban imádkozik Dohnányi.

A férfi és női kar örvénylő harsogásából sötét páthosszal emelkedik ki az orgona az Introitusban. A Kyrieiben összefonódva váltakozik férfi és női kar és a szólók lírikus dallamvonalaiból kicsap a lil haláltalan váya. A Glóriában Dohnányi az öröm dús színeit vegyíti pathetikus ujjongásba, amely Isten di-csőségét hirdeti. A Credóban nemes dallamu motívum variálódik énekehangokon, zenekaron keresztül. A Sanctus-Hosanna-ban összpontosul a vallásos érzés a fönségesség kábulatával. A Benediktusban egyszerűséggel, a megtisztulás érzésével lép közelebb a sokasághoz, míg az Agnusban mesterien fokozott meglepetését kapjuk a muzsikussá géniusznak, ami-